

Asia: VN/18925/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kiellon valvonnasta ja seuraamuksista sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kiellon valvonnasta ja seuraamuksista sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kiellon valvonnasta ja seuraamuksista sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Hallituksen esityksellä täydennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/3015 pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä unionin markkinoilla ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta. Esityksen mukaan Lupa- ja valvontavirasto toimisi asetuksen tarkoittamana kansallisena toimivaltaisena viranomaisena. Lisäksi säädettäisiin asetuksen mukaisesti seuraamukset päätöksen noudattamatta jättämisestä ja eräistä muista valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon turvaamiseksi. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin hallinnollista seuraamusmaksua koskevan ehdotuksen takia.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Virasto pitää erittäin kannatettavina esityksen tavoitteita, jotka toteuttavat EU:n pakkotyöasetuksen tavoitteita puuttua vakavaan globaaliin ongelmaan ja edistää vastuullisuutta sekä tasavertaisia kilpailuolosuhteita EU:n markkinoilla.

Luonnoksen Hallituksen esitysluonnoksen mukaan (s. 25) asetuksen on arvioitu työllistävän myös markkinavalvonta-asetuksen (EU) 2019/1020 10 artiklan mukaisia markkinavalvontaviranomaisia ja muita määrättyjen tuotteiden kannalta asiaankuuluvia viranomaisia (mm. Tukes, Ruokavirasto), jotka pakkotyöasetuksen 24 artiklan nojalla yhdessä toimivaltaisen viranomaisen kanssa viime kädessä vastaavat tuotteiden markkinoilta poistamisesta ja hävittämisestä. Luonnoksen mukaan toimet edellyttävät kuitenkin markkinavalvontaviranomaisten informointia ICSMS-järjestelmän kautta ja

koordinointia kansalliselta toimivaltaiselta viranomaiselta. Miten asetuksen vaikutukset jakaantuvat tältä osin, eli toisin sanoen mitkä tuoteryhmät tulevat olemaan työllistäviä, on haastavaa arvioida luotettavasti ennalta.

Myös Liikenne- ja viestintävirasto toimii markkinavalvonta-asetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena erällä tuotesektoreilla.

Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut esitystä ja todennut sillä olevan joitain pieniä vaikutuksia viraston toimiessa markkinavalvontaviranomaisena. Tästä näkökulmasta virasto nostaa esiin seuraavat kaksi ehdotettua pykälää. Ehdotuksen 4 § asettaa tietojenluovutusveloitteen rajoituksetta kaikille Suomen viranomaisille, ja 6 § velvoittaa kaikkia viranomaisia antamaan Lupa- ja valvontavirastolle virka-apua. Ehdotuksen mukaan mahdollisia vaikutuksia esimerkiksi lain vaatimien resurssien osalta on haastavaa arvioida ennalta.

Lakiehdotuksen 2 § mukaan markkinavalvontaviranomaisten rooli liittyy lähinnä tuotteiden markkinoilta poistamiseen ja hävittämiseen, ja keskittyisi 6 § mukaan virka-avun antamiseen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenne- ja viestintävirasto esittää lausuntonaan harkittavaksi virka-apuvelvollisuuden muotoilun tarkentamisen. Virasto esittää harkittavaksi, voisiko lakiehdotuksen 6 § tarkentaa esimerkiksi siten, että toimintaan osallistuvat viranomaiset olisivat selkeästi mainittu. Vaihtoehtoisesti luonnosta hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteluista kyseisen pykälän osalta voisi täydentää viranomaisilla.

Lanu Matti
Traficom - Tieto ja tulevaisuuden yhteydet